

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

§. V. Utrum, si Clericus litiget cum LAico coram Judice seculari, lis decidenda fit secundùm leges, & consuetudines fori Secularis, an Canonici?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

convenire coram Ecclesiastico Magistratu
*a. Ex parte 15. h. t. ad recuperandam pos-
 sessionem (quia harum personarum de-
 fensio ad Ecclesiam cumulatim saltem
 pertinet) quamvis causa feudalis sit, aut
 alia profana, aut personæ tales, quæ in
 jure habentur miserabiles, divites essent;
 & quamvis hodie in praxi contrarium
 ferè ubique obrineat, juri tamen con-
 formem nostram sententiam esse, in pos-
 sessione negari non potest, & in casu quo
 miserabiles hæ personæ sunt etiam pau-
 peres, vel certè juramento interposito
 ad contractum se observandum obliga-
 verunt, qui cū personis talibus contraxe-
 runt, quo in casu juramenti obligatio
 ab Ecclesiastico Magistratu urgeri potest.
*c. Cum Laicus 3. h. t. in 6. ob juramenti
 scilicet religionem, cujus observatio
 urgenda ad Ecclesiasticam Iudicem per-
 tinet.**

§. III.

*Coram quo Iudice conveniri pos-
 sint Raptores, & Invasores rerum
 Ecclesiasticarum?*

Cū tales malefactores sacrilegi ha-
 beantur, consequenter conveniri
 possunt velut in crimine mixti fori tam
 coram Ecclesiastico quàm coram Sæcu-
 lari Iudice; prout habetur in *c. Cum sit. 8.
 h. t.* non quidem si patrimonialia tantum
 bona Clericorum injustè invadant, quod
 crimen sacrilegium dici non potest, sed
 si bona Ecclesiarum, aut ipsas etiam per-
 sonas Ecclesiasticas violent, vel sibi u-
 surpent, sive Ecclesie & possessionem
 bonorum ut jurium Ecclesie invadant,
 & perturbent *c. Conquestus 16. h. t.* (cū
 etiam hæc injusta detentio & perturbatio

sacrilegii nomine veniat) vel turbent et-
 iam temporalem jurisdictionem ad Ec-
 clesiam pertinentem, aut piis causis do-
 nata rapiant &c.

§. IV.

*De causis, aut criminibus mixtis,
 quorum cognitio ad utrumque forum
 Ecclesiasticum & Sæculare
 pertinet.*

Crimina alia esse merè Ecclesiastica,
 quæ circa materiam merè spiritua-
 lem versantur, & ad Iudicem Ecclesiasti-
 cum pertinent, prout est crimen hæresis
 Simonie &c. aliæque merè civilia, quo-
 rum punitio præcisè habetur ex jure Civili,
 & ad Magistratum sæcularem, si Laicus
 reus est, pertinet &c. ut est furtum &c.
 alia mixti fori esse (in ordine ad Laicos
 scilicet fideles, in quæstionibus facti &c.)
 ita ut ab utroque jure puniantur, & in
 illis cognoscendis, & puniendis locus de-
 tur præventioni, qualia crimina sunt
 adulterium, usura Blasphemia, per-
 jurium, sortilegium, sacrilegium,
 crimen falsi &c. quodsi tamen in his
 mixti fori criminibus ab uno Iudice, qui
 alterum prævenit, absolutus fuit, potest
 nihilominus ab altero Iudice, si secun-
 dum allegata & probata nocens repertus
 fuerit, puniri; quia sententia lata in uno
 iudicio profusè separato ab altero, non
 parit in hoc exceptionem rei judicatæ.

§. V.

*Virum, si Clericus litiget cum Laico
 coram Iudice seculari, lis decidenda sit
 secundum leges, & consuetudines fori
 Sæcularis, an Canonici?*

Dubiam quæstionem facit *cap. Quod
 Clericus 9. h. t.* ubi Pontifex man-
 dat.

dat, ut Clericorum, qui Parisiis commo-
rantur, causæ pecuniariæ, seu civiles,
secundum jus Canonicum decidantur.
Hoc tamen non obstante, si Clericus
convenit v. g. Laicum coram Judice se-
culari, non tantum in illis, quæ pertinent
ad ordinationem litis, sequi debet sæcu-
laris fori leges & consuetudines, si justæ
& rationabiles sint, sed in iis etiam, quæ
pertinent ad causæ decisionem. Iudex
secularis fori sui leges & statuta ac con-
suetudines, modò rationabiles sint, &
libertati Ecclesiasticæ non adversentur,
observare debet. *Glossa in c. Quid Cleri-
ci 9. h. t. v. aliquos.* Sicut enim con-
trahentes debent fori illius condiciones
observare, in quo contrahunt, ita etiam
fieri debet in iudiciis, ubi quasi con-
trahitur. Ad capit. appositum ꝛ. Pon-
tificem ibi loqui de Clerico contra Cle-
ricum agente coram Judice Ecclesiasti-
co, qui sine dubio inter duos Clericos
litigantes jus Canonicum observare de-
bet.

SECTIO V.

De iudice competente, tum Laicorum, tum Clericorum in causis feudalibus.

§. I.

*Quis cognoscere possit de feudo,
sive pertineat ad Vasallos Laicos,
sive Clericos?*

Vel controversia de re feudali est in-
ter ipsos Convasallos, vel inter
extraneum & Vasallum, vel inter Domi-
num & Vasallum. In primo, casu si con-
troversia sit, iudex competens inter ipsos
convasallos de feudali re est Dominus di-

rectus feudi, etiam si alias jurisdictionem
non habeat. *§. final. de prohib. feud. alien.
per Tridentinum*; quod si verò Vasallo-
rum unus asserat, se Vasallum esse, & al-
terum Vasallum neget, hic verò Vasallum
se asserat, neget alterum, competens Ju-
dex erit, qui ordinarius loci Judex est.
In secundo verò casu, si controversia sit
inter extraneum, qui non est Vasallus, &
Vasallum asserentem, quòd res, de qua
controversia est, sit feudalis, ille verò ne-
gat feudalem esse, sed esse de bonis sive
allodialibus, iudex ordinarius Vasalli. Res
v. g. competens erit ad litem hanc deci-
dendam. In tertio denique casu si con-
tentio sit de Dominio utili v. g. feudi in-
ter ipsum Dominum feudi, & inter alium
Vasallum, iudex competens ad tales
controversias decidendam erunt Pater
Curia, alii scilicet Vasalli ejusdem Do-
mini directi, qui in eodem territorio
feudum obtinent, in quo si cum est feo-
dum litigiosum, si lis sit decidenda secun-
dum Leges seu consuetudines feudales.
Et hæc intelligi debent non tantum de
Vasallis Laicis, sed etiam de Vasallis Cle-
ricis, qui dicto modo de re feudali con-
veniri nonnunquam possunt coram La-
cis, feudi Dominis, aut Curia Paro-
cium Domini directi sit, circa rem suam
disponere. *c. Ceterum 5. De iudiciis & c.
Ex Transmissa. 6. acc. Verum 7. h. t.*

§. II.

*In quibus præterea casibus Domi-
nus feudi cognoscere possit causas feudales
inter Vasallos Laicos, vel Clericos,
& in quibus non possit?*

Quòd Dominus directus feudi, com-
petens nonnunquam Judex sit, si